

autor svome protivniku svoju tezu. Pokazuje citatima, navodeći imena učenjaka svih struka, da je vjera u njihovim redovima odlično zastupana. Navada imena matematičara, astronoma, fizičara, kemičara, geologa, biologa i prirodoznanaca uopće.

Tako se svakom protivniku kršćanstva može najuspješnije dokazati, kako su s temelja progrešne njihove tvrdnje o neprijateljstvu između vjere i znanosti. Više nego teoretsko raspravljanje, vrijedi za takove protivnike matematički dokaz, navođenjem činjenica u potkrepu naše tvrdnje: da duh znanosti nipošto ne nosi sobom bezvjerstvo kao nužnu posljedicu.

Dr. A. Živković.

Праці Богословського наукового Товариства (Opera Theologicae Societatis Ucrainorum). Т. I. св. Йосафат Кунцевич. Lviv, 1925. str. 260.

Kao prvi svezak »Radova« bogoslovnog učevnog društva ukrajinskog u Lavovu izašao je ove godine I. svezak, sav posvećen sv. Josafatu. God. 1923. slavila se tristogodišnjica njegove muč. smrti († 12. XI. 1623.), te je ta prigodnica ponukala i rečeno društvo, da posveti mučeniku pažnje i poda neke opise njegova rada i života. — Sadrži: P. Jos. Schryvers C. SS. R.: Vie intérieure et rôle de St. Josaphat Kuncewyč (str. 9—30). — Opisuje se ascetski put, kojim je Bog vodio sveca k svetosti, zatim lični značaj Jozafatov, posebne raspoznajne crte njegove svetosti i zadaću, što ju je imao svetac da ispuni u crkvi božjoj. Razlaganje je ascetskog i mističkog značaja, moglo bi se nazvati razmatranjem višega stila, te je puno jakih duhovnih pobuda.

Dr. Jarošlav Hordynskij. Мова „Регул“ і „Катехизму“ св. Йосафата Кунцевича. Str. (31—50). Pisac obraćajući pažnju jezičnoj strani »Pravila« i »Katekizma« svečeva dolazi do zaključka, da je svetac kako u pisanim svojim govorima, tako i u »Pravilima za svećenike« i u »Katekizmu« rabio govor, koji stoji po srijedi između bijeloruskog i ukrajinskog, premda ovaj potonji nešto prevladuje. Uz to se opaža utjecaj staroslovenštine, osobito u fonetici, a tako isto ima i polonizama.

Еп. Др. Йосиф Б о ц я н: Відняйдення і розпізнання мощів св. свцм. Йос. Кунцевича 1915.—1917.(str. 51.—86.). — Моці св. Josafata sve do god. 1873. čuvale se na oltaru sv. Barbare u Vasilijanskoj crkvi u Biloj (Povislavlje u Poljskoj). God. 1873. skinute su sa oltara po ruskoj žandarmeriji i zakopane u podrumu pod crkvom, gdje su ležale do 1916., dok nijesu prenesen u crkvu sv. Barbare u Beč. Cijeli historijat našašća sv. moći sa svim dokumentima rekognosciranja izložen je u ovom opisu, te će poznijim naraštajima služiti kao autentično povjesno vrelo.

Dr. Jaroslav Levuckij izlaže (na str. 86—110), kako već od prve godine poslije smrti svečeve postoje propovijedi pisane u čast njegovu, poimence kao prvu spominje propovijed Grka Tome Ksenikepula u Rim. Kolegiju S. J., gdje se život, smrt, herojske krijeposti svečeve veličaju. Pisac nabraja zatim sve propovijedi pisane i propovjednike 17. i 18. stoljeća, iz kojih jasno izbija na javu, kako je svetac bio visoko cijenjen i čašćen u 17. i 18. stoljeća.

Dr. D. D o r o ž y n s k y j na str. 111—230 pod naslovom »Ех а с-

tis processus canonizationis G. M. Josaphata Ae. Pol., daje najprije kratak prikaz, kako je došlo do kanoničkog procesa za beatifikaciju, i kako se taj 1637. god. proveo. Akta ovog procesa čuvala se prije u Rimu; sada se nalaze u nacionalnom muzeju u Lavovu. Ta akta (testimonia testium juratorum) vjerno su reproducirana iz rukopisa, pa su ujedno najbolja apologija svečeva i obrana od kleveta, kojima protivnici Unije Sveca obasnuše.

Dr. Jos. Slipyj raspravlja na koncu (str. 233—252) o bogoslovskoj naobrazbi i književnom radu svečevu. Prikazuje bogoslovsku naobrazbu svečevu, izdana i neizdana djela i pisma i pokazuje, kako je svetac svoje znanje crpio najviše iz crkv. starosl. knjiga, iz domaćih ruskih kronika, jednom riječi iz svoje kuće. U tim domaćim vrelima nalazio je svetac najviše pobuda za Uniju.

Ako i nije preopsežan ovaj rad, ma da samo nekoja pitanja o sv. Josafatu raspravlja, ipak se mora istaknuti, da su pisci svoje teme dobro i svestrano obradili. Non multum sed multa.

Štovateljima sv. Josafata dobro će doći ovaj rad, da sveca svestrano upoznadu i cijeniti mogu.

Dr. J. Kalaj.

Записки Чина св. Василя Великого. (Analecta Ordinis S. Basilii Magui). Žovkva, 1924. Poljska Tiskara Oo. Vasiljanaca u Žovkvi Sv. 1. Str. 160.

Povijest je pojedinih crkvenih redova dosta vezana s poviješću naroda, u kojem red djeluje. Tako i jedini gotovo red istočni sv. Vasilija ima svoju povijest vezanu s narodom. Sistematički nije nigdje

obrađena povijest tog reda. Hruševski u svojoj »Istoriji Ukrajini-Rusi« (u 7 svezaka, Kijev—Lavov 1905 — 13) spominje tu i tamo taj red, a tako isto i Pelesz u »Geschichte der Union«, Wien 1878.

Drugi su radovi porazbacani i dosta oskudni. Prikupljati materijal, biografije, objelodanjivati rukopise, koji se nalaze u manastirskim bibliotekama, te ih i tiskom izdavati, bit će zadaća ovih »Zapisaka«.

I. svezak sadrži: Predgovor, (p. 5—10); Teodorović: Sv. Vasilije Veliki, oris njegove duševnosti (p. 11—37); Dr. Gordinski: Nekoliko duhovnih pjesama iz rukopisne pjesmarice iz početka 19. stoljeća (p. 38—55); Kynah: Veljanina Rutskoga »Pravila za monahe reda sv. V. V. (str. 56—72). Priopćena su po prvi put što se znade jezikom crkveno - slavenskim iz rukopisa pronadena u Potkarpatskoj Rusiji na Černečoj Gori, a pisan je rukopis sredinom 18. stoljeća. Dosad su bila poznata ta pravila samo u poljskom jeziku (tiskana 1771. u Vilni). Crkveno-slavenski jezik tih pravila ima mnogo primjese maloruskog potkarpatskog dijalekta.

Sljedi još nekoliko akata, koji se tiču rekognosciranja moći sv. Josafata, opis Sinopsisa pidhirskog, životopisi nekih Vasilijanaca, Miscellanca i bibliografija.

Iznositi na svijetlo starinu iz zaboravi svakako će doprinesti boljem poimanju redovništva i njihova kulturna rada, stoga je vrlo dobro, da se počelo brisati prašinu sa starih rukopisa i izdavati ih tiskom. Jedino bih savjetovao trudbenicima oko ovih zapisaka, da ne zaborave na svoje bivše manastire u današnjoj Poljskoj i Rusiji, jer će u onim stranama vrlo vrijednih starina naći.

Dr. J. Kalaj.